

هویت در معماری ایرانی

الناز کریمی نورد

نگاه بوستان

سرشناسه	: کوهی فرد، الناز، ۱۳۶۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: هویت در معماری ایرانی / الناز کوهی فرد.
مشخصات نشر	: تهران: نگاه بوستان، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۲۶۴ ص.
شابک	: 978-600-8233-01-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: معماری
موضوع	: معماری خانگی -- ایران
رده‌بندی کنگره	: ۱۴۸۰ NA / ک ۹۵۸۷ ۱۳۹۴
رده‌بندی دیویی	: ۷۲۰ / ۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۱۱۲۱۳۷

نگاه بوستان

انتشارات نگاه بوستان

هویت در معماری ایرانی

مؤلف: الناز کوهی فرد

ناشر: نگاه بوستان

صفحه‌آرا: توکلی

لیتوگرافی: کارا

چاپخانه: فرهنگ

چاپ اول ۱۳۹۴

تیراژ: ۵۰۰

قیمت: ۱۵۰۰۰

ISBN: 978-600-8233-01-5

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۲۳۳-۰۱-۵

مرکز پخش: تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - پاساژ کتاب فروردین

طبقه زیرین - واحد ۷

تلفاکس: ۶۶۹۵۷۲۵۵ - ۶۶۹۵۷۱۶۶

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۳	فصل اول هویت
۱۴	۱-۱ تعاریف
۱۶	۱-۲ واژه‌شناسی
۱۸	۱-۳ مراتب هویت
۱۹	۴-۱ بررسی ابعاد هویت
۲۱	۵-۱ هویت فردی
۲۳	۶-۱ هویت خانوادگی
۲۵	۱-۶-۱ خانواده مهمترین عامل بر شکل‌گیری هویت
۲۹	۷-۱ هویت اجتماعی
۳۳	۸-۱ هویت و جامعه
۳۸	۹-۱ هویت محله
۴۰	۱۰-۱ هویت شهری
۵۳	۱-۱۰-۱ مراحل شکل‌گیری هویت شهری
۵۳	۲-۱۰-۱ فرهنگ و هویت شهری
۶۰	۳-۱۰-۱ طراحی محیط و هویت شهری
۶۱	۴-۱۰-۱ مولفه‌های هویت شهری
۶۲	۱۱-۱ هویت و مکان
۶۷	۱۲-۱ هویت و زمان

فصل دوم - معماری ۶۹

۱-۲ تعریف ۷۰

۲-۲ واژه شناسی ۷۴

۳-۲ معماری ایرانی ۷۵

۴-۲ نگاهی به تاریخچه معماری ایرانی ۷۶

۱-۴-۲ معماری ایران از صدر اسلام تا عصر سلجوقیان ۷۶

۲-۴-۲ عصر سلجوقیان ۸۵

۳-۴-۲ عصر خوارزمشاهیان ۹۲

۴-۴-۱ عصر ایلخانیان ۹۳

۵-۴-۱ دوره تیموریان ۱۰۲

۶-۴-۲ معماری ایران از صفویان تا دوران معاصر ۱۰۸

۵-۲ اصول معماری ایرانی ۱۲۵

۶-۲ نگاهی به شش عنصر معماری ایرانی ۱۴۲

۷-۲ روند معماری معاصر ایران ۱۴۹

۸-۲ بررسی ۱۲ اصل در مفهوم خانه ایرانی ۱۵۴

۹-۲ مفهوم خلوت و عملکردهای آن در خانه ایرانی ۱۶۵

۱-۹-۲ خلوت در خانه‌های سنتی ایران ۱۶۶

۲-۹-۲ خلوت در خانه‌های معاصر ایران ۱۶۹

۱۰-۲ الگوی فضایی خانه‌های ایرانی ۱۷۰

۱۱-۲ مراحل شکل‌گیری الگوی خانه ایرانی ۱۷۵

۱۲-۲ بررسی نحوه شکل‌گیری فضاها و ارتباطات در خانه‌های ایرانی ۱۷۷

(الگوی خانه) ۷۷

فصل سوم - هویت در معماری ۱۸۳

۱-۳ مفهوم هویت ۱۸۴

۲-۳ هویت در معماری ۱۸۷

۱۹۲	۳-۳ معنای هویت در معماری.....
۱۹۴	۴-۳ مفهوم فرهنگ و هویت در معماری.....
۱۹۶	۵-۳ چگونگی تاثیر متقابل فرهنگ بر شکل گیری فضاهای معماری.....
۱۹۷	۶-۳ نیاز به جست و جوی هویت در انسان و ارتباط آن با معماری.....
۱۹۸	۷-۳ هویت و معماری بومی.....
۱۹۹	۸-۳ هویت در معماری ایران.....
۲۰۵	۹-۳ هویت معماری اسلامی.....
۲۰۹	۱۰-۳ هویت و معماری معاصر ایران.....
۲۱۰	۱۰-۳ هویت معماری معاصر ایران از زبان بزرگان.....
۲۱۸	۱۱-۳ هویت در دوران پیش از مدرن.....
۲۱۹	۱۰-۳ هویت از دیدگاه مدرنیته.....
۲۲۰	۴-۱۰-۳ هویت پس از مدرنیته.....
۲۲۲	۵-۱۰-۳ تاثیر مدرنیسم بر معماری ایران.....
۲۲۷	۱۱-۳ مفهوم هویت در بهر سازی از نظر محققین.....
۲۲۹	۱۲-۳ هویت فرهنگی در معماری مسکن.....
۲۳۱	۱۳-۳ تحولات فرهنگی در طول زمان و تاثیر آن بر معماری مسکن.....
۲۳۴	۱۴-۳ بحران هویت در معماری معاصر ایران.....
۲۴۲	واژه شناسی معماری ایرانی.....
۲۵۷	منابع.....

مقدمه

شهر مجموعه‌ای از عوامل زنده و پویا است که هویت بخشی آن در طول زمان به واسطه عوامل و عناصر و عوامل تشکیل دهنده محیط‌های آن اعم از ساختمان‌ها، گذرگاه‌ها و میادین، خلق شده‌ی روح خلاق ساکنین آن می‌باشد. اگر شهر را مجموعه‌ای از ساختمان‌ها، عناصر و مراکز شهری بدانیم باید ظاهر، برای آن تصور شویم که در صورت هویت‌دار بودن یا ساخته شدن و یا فعل دیگر، تنها محدود به خود باشد. در فرآیند طراحی مبتنی بر شیوه‌های ساختاری از طریق سنجش هویت، ویژگی‌ها یا سازوکارهایی برای مکان‌های مختلف در نظر گرفته می‌شود که آنها را از هم متمایز می‌کند. شفافیت تمایز فرم‌ها، کارکردها، مناظر و تصورات ذهنی قابلیت‌ها، دلیگیری کارایی، مکان‌ها را در محیط معنی‌دار بودن فضا ارتقا می‌بخشد. همه‌ی این‌ها بخشی از مولفه‌های زمینه‌ای ارتقا کیفیت محیط است که هدف طراحی محیط و طراحان شهر می‌باشد. فعالیت‌های انجام شده در مکان، در طول زمان خطراتی را در ذهن انسان ایجاد می‌کند، که ممکن است فردی یا جمعی باشد. با رجوع چندین باره به آنها خاطره‌های جمعی که از عوامل هویت بخش انسان می‌باشند، در ذهن انسان نقش می‌بندند و مکان را متفاوت با جاهای دیگر نشان می‌دهد. زمان نیز صرفاً در نوع قراردادی و معطوف به گذشته

و متوجه آینده‌ی آن در نظر گرفته نشده، بلکه به عنوان عرصه‌ای که زندگی در آن محقق می‌شود، مد نظر قرار گرفته شده است.

حال می‌توان دریافت که هویت امری صلب نمی‌باشد و در طول زمان با انسان و باورهایش متولد می‌شود. هویت و عامل تشخیص، اگر در حصار خود محبوس گردد می‌میرد. پس باید با انسان متحول شود. طبق تعریف هویت دارای مختصاتی است که همانند رشته‌ای ما را به اصل و ریشه‌های داتی و گذشته‌ی خود وصل می‌کند، ولی زمانه براساس نیازهای روز، دوره‌های دور آ. رشته تشکیل می‌دهد که مشترکات ما با معماری جهانی را شامل می‌شود.